

nem e világi gyümölcsöt hoz. Különben Dante volt az, aki megmutatta, mit is jelent az *Isteni színjátékot* egy közhellyel befejezni: a „Szeretetről”, „mely / mozgat napot és minden csillagot”. (Babits Mihály ford.) Rilke szintén tanúbizonyságot tett arról, micsoda megfeszített szellemi munkával és aszkézissel teljesíthető be az a „közhely”, hogy csak arról érdemes beszélni, ami ki nem mondható. S miután azt követelte mind önmagától, mind a többi művésztől, hogy „legbensőbb érzéseikről”, s köztük a szeretetről mondjanak le, megalkotta *Végrendeletét*: „Az életem, amely a szeretet különös fajtája volt, bevégeztetett. Miként Szent György szeretete sem volt más, mint a sárkány pusztulása, a cselekedet.” Nem hiszem, hogy mindez törvénytelen címbitorlás vagy kettős hit lenne. (In: Olga Szedakova: Sztyihi. Moszkva, 1994. p. 336–343.)

SZÓKE KATALIN fordítása

